

عنوان مقاله:

نقش و جایگاه خاندان جابری در دیوانسالاری عصر صفویه، با تاکید بر میرزا سلمان خان جابری (۹۸۵ تا ۱۱۳۵ق)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 5، شماره 4 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

علی اکبر جعفری - استادیار تاریخ، دانشگاه اصفهان، ایران

سید حسین رئیس السادات - استادیار تاریخ، دانشگاه بیرجند، ایران

سمیه سادات سجادی جزی - دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه بیرجند، ایران

خلاصه مقاله:

تشکیل دولت های متعدد در تاریخ ایران اسلامی و دوام حاکمیت آن ها، به عوامل مختلفی بستگی داشته که تشکیلات اداری و دیوانسالاری، مهم ترین آن ها بوده است. در این تشکیلات، ایرانیان و خاندان های معتبر و مشهور دیوانی نقش پررنگی داشته اند. تشکیل دولت صفوی موجب شد تا بار دیگر، ایرانیان در تشکیلات اداری حضور یابند؛ به دنبال آن، خاندان های جدیدی نیز وارد عرصه دیوانی شدند که شایستگی و توانمندی چشمگیری را از خود به نمایش گذاشتند. جابری ها نمونه مشخصی از این خاندان ها بودند. جابری ها از خاندان های سرشناس و تاثیرگذار، در تشکیلات و نظام دیوانی و حتی ساختار سیاسی دولت صفوی بودند. تعدادی از آنان توانستند به عنوان کارگزاران نظام دیوانی، در دوره هایی از دولت صفویه، مسئولیت های مهمی را بر عهده گیرند. مهم ترین آن ها، میرزاسلمان خان جابری انصاری بود. نظر به اهمیت حضور و عملکرد میرزاسلمان و خاندان جابری در دیوانسالاری صفویه، این پژوهش با هدف بررسی نقش و جایگاه آن ها در دوره صفویه، در پی پاسخ گویی به این سوال است که خاندان جابری در تشکیلات اداری و دیوانی دولت صفویه چه نقش و جایگاهی داشته اند؟ برای پاسخ گویی به سوال فوق، این فرضیه را به آزمون گذاشته ایم که خاندان جابری با تصدی مناصب و مسئولیت های مهم در تشکیلات دیوانی صفویه، حضوری فعال و موثر در مدیریت این تشکیلات و اداره قلمرو صفوی داشته اند. جمع آوری اطلاعات و داده های تاریخی این پژوهش، به روش مطالعه کتابخانه ای و بررسی موضوع به شیوه توصیفی تحلیلی صورت پذیرفته است. نتایج حاصل ضمن اثبات فرضیه فوق، اطلاعات دقیقی از چگونگی ورود و عملکرد مشهورترین فرد این خاندان، یعنی میرزاسلمان خان، در نظام دیوانی صفویان و نیز چرایی برافتادن او بیان می کند. همچنین نشان می دهد که جابری ها حتی پس از قتل میرزاسلمان خان و تا زمان آخرین شاه صفوی، مسئولیت های مختلفی بر عهده داشته اند.

کلمات کلیدی:

صفویه، خاندان جابری، کارگزار، دیوانسالاری، میرزاسلمان جابری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1325955>

